

ПІЛЬГИ З ПДВ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ В УКРАЇНІ

За своєю суттю, податкові пільги є високоефективним економічним інструментом, який має за мету стимулювання розвитку певних видів діяльності, галузей та регіонів. Однак через надання безпідставних та необґрунтованих пільг держава щороку втрачає мільярди бюджетних коштів.

Пільги є інструментом, за допомогою якого держава здійснює функцію регулювання. Водночас, податкові пільги призводять до великих втрат бюджетів усіх рівнів від несплачених податків.

Державний бюджет втрачає значну частину грошових коштів в результаті застосування пільг по ПДВ.

Більшість втрат бюджету зумовлені використанням нульової ставки ПДВ та операцій, що не є об'єктом оподаткування, а не стандартних пільг соціального спрямування (рис. 1)

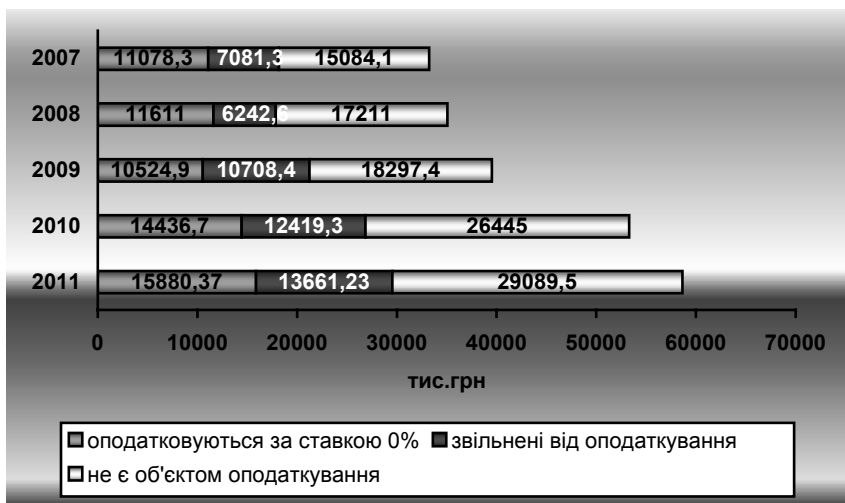

Рис. 1. Втрати бюджету внаслідок пільгового оподаткування по ПДВ

Джерело: складено автором на основі [1; 2].

У вітчизняному законодавстві нагромадилась безліч пільг, що не зовсім відповідають економічній ситуації в країні. [3, с. 15].

Втрати бюджету лише від звільнення від оподаткування операцій щодо постачання лікарських засобів і виробів медичного призначення в 2012 р. становили 3,3 млрд грн. Тому є доцільним перегляд їх застосування через обмеження поширення такої пільги лише на окремі види лікарських засобів і медичних препаратів, виключний перелік яких має визначати рішення Кабінету Міністрів України.

Скасування пільг з АПК (або перегляд умов їх використання) поряд зі зміною підходів до державного регулювання фармацевтичного ринку та відповідно оподаткування лікарських засобів і виробів медичного призначення дозволить сформувати додатковий фінансовий ресурс у розмірі 20—24 млрд грн. [4, с. 115].

Переваги надання пільг по податку на додану вартість:

- зниження цін
- підвищення платоспроможного попиту споживачів
- стимулювання попиту та пропозиції

Недоліки пільг по податку на додану вартість виявляються у наступному:

— ускладненні умов конкуренції на внутрішньому ринку. Адже часткове чи повне звільнення від оподаткування одних суб'єктів неминуче позначається на ускладненні фінансового стану інших;

— значних обсягах бюджетних недоплат, що в свою чергу, призводить до ускладнення фінансування соціальних виплат;

— не є стимулами для збільшення інвестицій щодо виробництва [5, с. 21].

Для того щоб податкові пільги не перетворювалися в необгрунтовані податкові витрати, потрібно вжити таких заходів:

— переглянути перелік і кількість податкових пільг, скасувати неефективні, які призводять до значних втрат бюджету;

— створити дієву систему нагляду за податковими витратами з метою дослідження їх впливу на окремі галузі господарства;

— забезпечити ефективну систему контролю за цільовим використанням соціальних пільг;

— передбачити відповідальність керівників підприємств і установ за нецільове використання податкових пільг;

— скасувати надання пільг окремим галузям чи суб'єктам господарювання для вирівнювання конкурентних умов.

Необгрунтоване використання пільг за ПДВ призвело до значних втрат бюджетом грошових коштів. В даній ситуації правильним буде прийняття рішення про ревізію пільг. Доцільним було б оптимізувати пільги по ПДВ, а також ті, що стосуються непрямомо-

го оподаткування загалом. Що зумовило б динамічне наповнення бюджету всіма учасниками процесу справляння податків.

Література

1. Офіційний сайт Державної служби статистики. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Рахункової палати України. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Волканов В. Д. Механізм справляння податку на додану вартість в Україні: автореф. дис... к.е.н. — Одеса: 2006. — С. 14—17.
4. Дема Д. І. Перспективи пільгових режимів оподаткування сільськогосподарських товаровиробників / Д. І. Дема // Вісник Сумського Національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит». — 2008. — Вип. 1. — С. 115—118.
5. Корнус В. Г. Пільги з податку на додану вартість та нерівномірність податкового навантаження // Фінанси України. — 2004. — № 11. — С. 20—25.

Ледвій А. В.

(юридичний ф-т, IV курс)

ТНК В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Транснаціональні корпорації (ТНК) є важливим елементом розвитку міжнародних економічних відносин, рушійною силою процесу транснаціоналізації та глобалізації світової економіки [8, с. 24]. На ювілейній п'ятдесятій сесії Асамблеї ООН в доповіді Кофі Анана глобалізація визначається як «все більш складний комплекс транскордонних взаємодій між фізичними особами, підприємствами, інститутами і ринками» [5]. Глобальні ТНК, що виникли на початку 80-х років минулого століття, характеризуються такими ознаками:

- 1) глобальним баченням ринків і здійсненням конкурентних дій у світовому масштабі;
- 2) поділом світових ринків з небагатьма іншими ТНК;
- 3) координацією дій своїх філій на основі нових інформаційних технологій, гнучкою організацією кожного окремого виробничого вузла, уніфікацією бухгалтерського обліку і аудиту;